

Nr 101.

Av herrar **Hedlund** i Rådomb och **Andersson** i Hedensbyn, *angående ekonomiskt stöd till landsbygdsungdom för bedrivande av studier.*

En rad åtgärder från det allmännas sida synas erforderliga, därest landsbygdens befolkning skall vinna en så långt möjligt full delaktighet i fråga om utnyttjandet av de olika slag av inrättningar, institutioner etc., som helt eller delvis bekostas av allmänna medel.

Undervisningen utöver det kunskapsmått, som inhämtas i folkskolan, är ett område, där skillnaden är starkt framträdande i fråga om möjligheter för landsbygdens ungdom och andra att tillgodogöra sig förmåner, som åstadkommas av eller med stöd av det allmänna. Läroanstalterna äro ju som regel av förklarliga skäl förlagda till städer och andra orter med mera sammanträngd befolkning. Den ungdom, som har sitt hem på sådana platser, äger möjlighet att skaffa sig en fortsatt utbildning utan att under den härför erforderliga tiden behöva bekosta sin inackordering utom hemmet. Även vistelsen i föräldrahemmet under studietiden för visserligen kostnader med sig, men dessa bliva uppenbarligen små i förhållande till utgifter för rum och mat utom hemmet. Vad det i fråga om ekonomisk möjlighet till fortsatt utbildning betyder att kunna vistas hos föräldrarna under studietiden ligger i öppen dag, om man jämför inackorderingskostnaden med övriga utgiftsposter för utbildningen.

De olika förutsättningar för ungdomen på landsbygden, i städerna och andra större orter i fråga om undervisningsanstaltens utnyttjande, som sålunda föreligga, sätta i hög grad sin prägel på elevkårernas sammansättning. Medan på landsbygden som regel blott de mest välsituerade kunna giva sina barn fortsatt utbildning, är den studerande ungdomen med hemvist i den ort, där läroanstalten finnes, i långt högre grad fördelad på olika samhällsklasser. Urvalet av dem, som bedriva studier, sker alltså för landsbygdens del i stort sett efter föräldrarnas förmögenhetsvillkor och icke efter studiebegåvningen. Även om så i någon mån är förhållandet också beträffande städernas ungdom, gäller detta dock för deras vidkommande i en mycket mindre grad. Det sagda avser studierna i olika slag av lägre anstalter. I fråga om den fortsatta utbildningen efter studentexamen, som ju blott bedrivs på ett fåtal orter, är olikheten i förutsättningar icke lika utpräglad för ungdomen på landsbygden och i städerna.

Helt visst äga de låne- och stipendiemöjligheter, som redan stå till buds, betydelse för åvägabringande av jämvikt i här påtalade förhållanden. Någon ens närmelsevis tillfredsställande lösning kan spörsmålet emellertid icke sägas ha fått genom dessa möjligheter. Bidrag till elevernas resekostnader, inrättande av stipendie- och lånemöjligheter speciellt för detta ändamål ävensom anordnande av elevhem i städerna för studiebegåvad landsbygdsungdom äro vägar, som synas böra beträdas, om man i förevarande avseende vill göra landsbygden rättvisa och samtidigt i statsnyttans intresse verka för att de fortsatta studierna bedrivs av dem, som bäst lämpa sig härför.

Under hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om allsidig utredning angående ekonomiskt stöd genom resebidrag, stipendier, inrättande av elevhem och på annat lämpligt sätt till landsbygdsungdom för bedrivande av studier.

Stockholm den 21 januari 1943.

G. Hedlund
i Rådom.

Lars E. Andersson
i Hedensbyn.
